

עו: השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(ב) גבר ר"ף ור"ס א"ר
ר"ב ונחמיה קשה, (ג) ו"ל
א"ר ד"ר ש"ר, (ד) ו"ס
ר"ה הלכתא, (ה) ר"ב
דק"א, (ו) ו"ע"פ תוספת
הולין, (ז) ר"ה שלמה,
(ח) ו"ע"פ תוספת לה"ט, (ט)
ד"ה מ"ב ל"ו.

הגהות הב"ח

(א) ת"ס ד"ה א"ר ר"ב
ע"כ ק"ת, ר"ב יע"ב מ"ח
בע"כ ס"ב מ"ב מ"א
פ"י ו"ל ד"ק ב"ב מ"י:

גדנפא דלישא פיה של עיפה סניבות פיה כדי שתקבל מים הרבה ויעברו הרומחין על שפתה: **כבולטו**. כענין שנלעו שפת הדוד את האיסור יפליטו: **מה בולטו בנילוות**. לאו בולטו אלא ע"י נילוות שיתנו הרמימות שם ולא הוכנסה לתוך יורה אחרת בשעת בליעת האיסור: כך בשעת פליטה אע"פ שלא הכנסה לתוך יורה אחרת הואיל ונתמלאת יפה יפה ומעלה נילוות על שפתה ופולט. ומיהו גדנפא בעינן משום דלי לאו הכי לנמא לא הוה מקפא נילוות על השפה כהא זימנא אבל איסור הנתבשל בה פעמים הרבה אם לא העלה נילוות כל שעה העלה פעם אחת: **וגוועלא**. אע"פ ששפה וי"א משפשה נגד אמר שאינה חלק ומעביר שמנוניה: **שאיין בה גומות**. בעינן רמבה שלא תהא שמנונית בגומא: **ולאכול** בה גונו. אבל דבר רוחם אסור לתמוך בה עד שיגעעילה כדומחין וכלי רשון דלמחרין ככל שעה (פסחים ל): לענין תמוך כפסח: (א"ר). **נעשה שבו מלכא**. עו"כ כוכביס היה: **מר קיס לי בנוי**. רב יהודה מכיר אזי בו שהוא פרוש ולא יאכל דבר איסור אבל כך אינו מוחוק שמהא פרוש כל קי: **מאי עבדת באורחא**. דרך פרסיים למתור נשים לאכסנאלי וכששיגרו להם בלילה שעבר קיבל נאטי ורב יהודה לא קיבל:

הדרן עלך השוכר את הפועל וסליקא לה מסכת עבודה זרה

מיון דאין תשמיש קבוע ע"י האור כפי בהגלה וכן בירושלמי דאמר הדא דמימא כסין קטן אכל גדול בעי ליבון ויש לדמות אותה ראייה ודוקאמר התם מהא דקאמר הסין שפה היא טהורה כו' אלא משמע דלייזי גזוין וזונון ליכא חילוק בין תשמישו ע"י האור בין אין תשמישו ע"י האור ומפרש הר"ר אלחנן הירושלמי כן הוא הדא דמימא כסין קטן שאין רגילות להיות בה גומות ואין בלוע גומות וסגי בעינא קרקע אכל סין גדול גומות לריכה ליבון דנעוועה בקרקע אינו מועיל לשפף ולהעביר האיסור הנדבק בגומות הלכך אפילו לחמוך בה זון לריכה ליבון ולא סגי בהגלה אפילו לזון משום דלא מהינא הגעלה אלא להפליט האיסור הבלוע בתוך הסין אכל לא מהי להעביר איסור הנדבק והשפוף בקרקע מהי להעביר איסור הנדבק ויפין שיש גומות אין מקנה להעביר איסור הנדבק רק ע"י ליבון ומ"מ נדמית הראיה דר"ת מן הירושלמי דלא מיירי כלל בתשמישו על ידי האור ודיינו כדון מיישב כהליה והכי פירושו הדא דמימא כסין קטן שאין תשמישו ע"י האור וסגי בעינא קרקע אינו מועיל להעביר איסור הנדבק בגומות סין קטן אין תשמישו רק בזוין ואינו בלוע כלל כדכתיבנו מנחת אכל גדול תשמישו כדומחין וגם תשמישו ע"י האור הלכך בעי ליבון לחמוך בה רוחם כך נראה למורי לישב פירוש רבינו כדון ואומר מורי דהא דקאמר הכא נעוועה עשר פעמים בקרקע היינו דוקא בקרקע קשה שהיא מעברת השומן ושפה אכל לא רכה שאינה מעברת השומן וגם לא קרקע קשה יותר מדאי ודוקא נקט קרקע ולא אכל ולא אפר ולא קרקע רכה: **מ"ד** מה דעבדת באורחא. פ"ה ששיגר להם שמי שפחות רב יהודה לא קבלה ובנאטי קבלה ונראה דלא מטא בה שעדיין היה ע"כ ק"ת (ב) שמעוכב גט שמורו דלמחרין פרק עשרה יוחסין (קידושין דף ע"ב):

הדרן עלך השוכר את הפועל וסליקא לה מסכת עבודה זרה

נאטי בר טובי ברמות רוחיה לא שקיל גיטא דמיזומא: **הדרן עלך השוכר את הפועל וסליקא לה מסכת עבודה זרה**

הדרן עלך עבודה זרה והדרן עלן. דעתן עלך מסכת עבודה זרה ודעתך עלן. לא נתנשי מינה מסכת עבודה זרה ולא תתנשי מינה לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

אמר בן שלשה פעמים ואחר כך אמר:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא אדא בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויכי תחכמי מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיקי למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי גם חייגתי: ברוך אתה יי למדני חקיקי: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינן מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי כשם שעזרתני לסיים מסכת עבודה זרה בן תעורני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וחכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלךך תנחה אותך בשבבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינו בשמאלה עשר וקבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא. ולאחיא מתיא. ולאסקא לחיי עלמא. ולמבנא קרתא דירושלם. ולשכלל היכליה בגוה. ולמקער פולחנא נוכחא מארעא. ולאכתא פולחנא דשמיא לאתריה. וימליך קדשא בריך הוא במלכותיה ויקריה. ויצימח פרקיה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך ושתבח ותפאר ותרומום ותנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירין בעלמא. ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנו, ועל תלמידיהו ועל כל תלמידי תלמידיהו, ועל כל מאן דעסקין באורייתא. די באורייתא (קרישא) הדין ודי ככל ארת ואתר. יהא להון ולבוון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני ריחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

פי הגון על זה המצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכית ח"א פ"ג. (כתיבא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף ישי"ש בב"ב כתוב רמזים על הזכרת שמות הללה.**